

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO. 411.3.15.2023

Pan
Krzysztof Nawrocki
Wójt Gminy Żarnów
Urząd Gminy Żarnów
ul. Opoczyńska 5
26-330 Żarnów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/23/002 - Tworzenie i wykorzystanie funduszy sołeckich w wybranych gminach województwa łódzkiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Żarnów ¹ , ul. Opoczyńska 5, 26-330 Żarnów.
Kierownik jednostki kontrolowanej	dr Krzysztof Nawrocki, Wójt Gminy, od 3 grudnia 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Tworzenie funduszu sołeckiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa. 2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023 (do dnia zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi.
Kontrolerzy	Stanisław Wlazło, główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr LLO/137/2023 z dnia 25 września 2023 r.

(akta kontroli str.1-7)

¹ Dalej także, „Urząd”, „Gmina”.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wójt terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Łódzkiemu informacje o wysokości środków funduszu sołeckiego (dalej: „fundusz”), przypadających sołectwom w 2021 r., 2022 r. i 2023 r. Informacje przekazane Wojewodzie zawierały prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Wysokość środków funduszu przypadających na dane sołectwo obliczono w prawidłowej wysokości. Wójt przyjął do realizacji wszystkie 90 wniosków sołectw o przyznanie środków z funduszu (dalej: „wnioski”) i 42 wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu. W dwóch przypadkach przyjęto do realizacji wnioski, pomimo, że nie były one prawidłowe.

Badanie wykorzystania środków funduszu w kwocie 277,1 tys. zł, stanowiącej 18,7% wydatków Gminy w ramach funduszu w latach 2021 – 2023 (do 30 września) na przedsięwzięcia zgłoszone przez 16 sołectw wykazało, że wykorzystano je na zadania określone w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim⁴. Badanie jednego zamówienia publicznego, w trybie z wolnej ręki, na które wydatkowano ze środków funduszu 18,5 tys. zł wykazało, że przeprowadzono je zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵. Wójt terminowo przekazał Wojewodzie Łódzkiemu wnioski o zwrot z budżetu państwa części wydatków poniesionych w ramach funduszu w latach 2021 -2022, wskazując w nich wymagane dane i kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu, zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-28S za ww. lata. Kwoty te zostały jednak zawyżone o 19 tys. zł w 2021 r. i 14,8 tys. zł w 2022 r. na skutek ujęcia w nich wydatków na realizację przedsięwzięć ujętych w dwóch wnioskach, które zgodnie z ustawą o funduszu sołeckim powinny być odrzucone. W wyniku powyższego, dotacja celowa z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu była wyższa od należnej w 2021 r. o 4,6 tys. zł, a w 2022 r. o 3,5 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Tworzenie funduszu sołeckiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy Żarnów funkcjonowało 30 sołectw⁷: Afryka, Antoniów, Bronów, Budków, Chełsty, Dłużniewice, Grębenice, Jasion, Klew, Klew-Kolonia, Ławki, Malków, Marcinków, Miedzna Murowana, Myślubórz, Nadole, Niemojowice, Paszkowice, Pilichowice, Ruszenice, Siedłów, Sielec, Skórkowice, Soczówki, Straszowa Wola, Topolice, Trojanowice, Wierzchowiska, Zdyszewice, Żarnów.

akta kontroli str.8-30, 88-90)

1.2-1.3. Rada Gminy Żarnów, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim podjęła w dniu 18 marca 2019 r. uchwałę Nr VII/32/2019 w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie Gminy środków stanowiących fundusz sołecki, która

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. poz. 301 ze zm.), zwana dalej „ustawą o funduszu sołeckim”.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm., zwana dalej „ustawą PZP”.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Uchwała Nr VIII/39/2019 Rady Gminy Żarnów z dnia 11 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia statutów sołectw.

obowiązywała w kolejnych latach (m.in. w 2021 r., 2022 r. i 2023 r.), zgodnie z art. 2 ust. 3 ww. ustawy. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi.

W uchwałach budżetowych na lata 2021-2023⁸ ustalono wysokość funduszu w kwotach odpowiednio: 543,9 tys. zł, 578,5 tys. zł i 610,7 tys. zł. W trakcie roku budżetowego wysokość funduszu nie była zmieniana.

Rada Gminy nie korzystała z określonego w art. 4 ustawy o funduszu sołeckim, prawa do zwiększenia wysokości środków funduszu ponad wysokość obliczoną na podstawie art. 3 ust. 1 ww. ustawy.

(akta kontroli str.91-175, 797-800, 889-890)

1.4. Wójt Gminy w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy, tj. zgodnie z art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o funduszu sołeckim przekazał:

- sołtysom wszystkich sołectw informacje o wysokości przypadających danemu sołectwu środków z funduszu w 2021 r., 2022 r. i 2023 r.,
- Wojewodzie Łódzkiemu informację o wysokości przypadających danym sołectwom środków oraz o wysokości kwoty bazowej (K_b), o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim.

Kwota bazowa dotycząca funduszu na 2021 r. wynosiła 4.695,25 zł, na 2022 r. – 5.019,42 zł i na 2023 r. - 5.326,90 zł.

(akta kontroli str.176-239, 889-935)

1.5. Badanie wysokości środków z funduszu przypadających na dane sołectwo w latach 2021 – 2023 wykazało, że kwoty te obliczono prawidłowo wg wzoru określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim, uwzględniając:

- liczbę mieszkańców danego sołectwa według stanu na 30 czerwca 2020 r. (w przypadku funduszu na 2021 r.), 30 czerwca 2021 r. (funduszu na 2022 r.) i 30 czerwca 2022 r. (w przypadku funduszu na 2023 r.) wynikającą z prowadzonego przez Gminę rejestru mieszkańców, o którym mowa w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁹,
- kwotę bazową - obliczoną jako iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za rok 2019¹⁰ (fundusz na 2021 r.), rok 2020¹¹ (fundusz na 2022 r.) i rok 2021 r.¹²(fundusz na 2023 r.) oraz liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze Gminy, według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.¹³, 31 grudnia 2020 r.¹⁴ i 31 grudnia 2021 r.¹⁵ ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

(akta kontroli str.198-200, 215, 239, 244-296)

1.6. Do Urzędu wpłynęło łącznie 90 wniosków o przyznanie środków z funduszu na 2021 r., 2022 r. i 2023 r. (po 30 wniosków w każdym roku). Żaden wniosek nie obejmował wspólnej realizacji przedsięwzięć przez dwa lub więcej sołectw.

(akta kontroli str.297-414)

1.7. Wójt otrzymał od sołtysów wnioski w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o funduszu sołeckim.

⁸ Uchwała Nr XXVII/179/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2021 r., uchwała Nr XXXVIII/264/2021 z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2022 r, uchwała Nr XLVIII/341/2023 z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2023 r

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1191 ze zm.

¹⁰ 27.739,520,23 zł wg sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2019 r. (dalej „sprawozdanie Rb-27S”).

¹¹ 29.197,960,05 zł według sprawozdania RB-27S za 2020 r.

¹² 30.619.004,16 zł według sprawozdania RB-27S za 2021 r.

¹³ 5.908 mieszkańców.

¹⁴ 5.817 mieszkańców.

¹⁵ 5.748 mieszkańców.

Wszystkie wnioski uchwalone zostały przez zebranie wiejskie. Zawierały one dane wymagane art. 5 ust. 3 ww. ustawy, tj. wskazanie przedsięwzięć wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem - za wyjątkiem dwóch wniosków, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Wszystkie wnioski przyjęto do realizacji.

Weryfikacji oszacowanych przez sołectwa kosztów realizacji przedsięwzięć dokonywała powołana przez Wójta komisja ds. oceny wniosków dotyczących przeznaczenia środków z funduszu sołectkiego.

Zgodnie z art. 2 ust. 6 ww. ustawy przedsięwzięcia mieściły się w zakresie zadań własnych gminy określonych m.in. w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁶ i służyły poprawie warunków życia mieszkańców.

Żaden z wniosków nie dotyczył pokrycia wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej¹⁷ (art. 2 ust. 7 ustawy o funduszu sołectkim).

(akta kontroli str.297-414, 889-890)

1.8. W latach 2021 – 2023, Wójt otrzymał w terminie określonym w art. 7 ust. 1 ustawy o funduszu sołectkim (do 31 października danego roku budżetowego) łącznie 42 wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu. Wszystkie wnioski uchwalone zostały przez zebranie wiejskie i zawierały wskazanie nowych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji lub informację o rezygnacji albo zmianę zakresu zaplanowanych przedsięwzięć, a także oszacowanie ich kosztów i uzasadnienie. Wszystkie wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przyjęto do realizacji.

(akta kontroli str.297-414)

1.9. Nie stwierdzono przypadków odrzucenia przez Wójta wniosku sołectwa o przyznanie środków z funduszu, albo wniosku o zmianę.

(akta kontroli str.297-414)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Wójt nie odrzucił dwóch wniosków o przyznanie środków z funduszu złożonych przez sołectwa: Paszkowice¹⁸ i Grębenice¹⁹ na łączną kwotę 34,4 tys. zł. Pierwszy wniosek nie zawierał uzasadnienia planowanego do realizacji przedsięwzięcia (zakupu materiałów budowlanych), a drugi jednego z dwóch planowanych przedsięwzięć (zakupu grzejników elektrycznych do świetlicy wiejskiej). Powyższe było niezgodne z art. 5 ust. 5 ustawy o funduszu sołectkim, który stanowi, że wójt (burmistrz, prezydent miasta) w terminie 7 dni od dnia otrzymania odrzuca wniosek niespełniający warunków określonych w ust. 2-4 (w tym z powodu uzasadnienia) jednocześnie informując o tym sołtysa.

Ponadto w przypadku drugiego wniosku, Komisja ds. oceny wniosków w protokole z oceny wniosku zawarła negatywną opinię w sprawie zakupu ww. grzejników o treści: „*brak zgody na realizację, ponieważ istnieje piec. Ponowna weryfikacja*”.

Wydatki związane z realizacją ww. wniosków zostały ujęte w budżecie Gminy odpowiednio na 2021 r. i 2022 r. Na realizację przedsięwzięć ujętych w ww. wnioskach ze środków funduszu wydatkowano w latach 2021 – 2022 odpowiednio

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm., dalej „ustawa o samorządzie gminnym”.

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1897.

¹⁸ Wniosek na rok 2021, przedsięwzięcie „Zakup materiałów budowlanych” o szacowanym koszcie 19,2 tys. zł.

¹⁹ Wniosek na rok 2022 na kwotę 15,2 tys. zł obejmujący przedsięwzięcia: „Doposażenie świetlicy – stoły, krzesła, kuchenka, talerze” szacowane koszty 12,8 tys. zł oraz „Zakup grzejników elektrycznych do świetlicy wiejskiej”, koszt – 2,4 tys. zł.

19,0 tys. zł i 14,8 tys. zł. W wyniku ujęcia w rozliczeniu za 2021 r. i 2022 r. ww. kwot w przekazanych Wojewodzie wnioskach o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu, otrzymano dotację z budżetu państwa w kwocie wyższej od należnej odpowiednio o 4,6 tys. zł i 3,5 tys. zł.

Wójt Gminy, w przypadku pierwszego wniosku wyjaśnił, że „wniosek nie został odrzucony, ponieważ była rozpoczęta inwestycja pn. „Rozbudowa remizy OSP”. Mieszkańcy zdecydowali, że środki z funduszu sołectkiego wykorzystają w ramach ww. zadania”. Przyczyny nieodrzczenia drugiego wniosku Wójt uzasadnił tym, że „w sołectwie Grębenice znajdował się piec, który był w złym stanie technicznym i wymagał naprawy oraz że sołectwo zdecydowało, aby zakupić piecyki elektryczne i nimi ogrzewać pomieszczenia w czasie korzystania ze świetlicy”.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, wiedza ogólna Wójta i pracowników Urzędu na temat zadań i problemów występujących na terenie gminy, nie są wystarczające do spełnienia formalnego warunku zamieszczenia we wnioskach uzasadnienia przedsięwzięcia, w którym powinny być elementy (argumenty, dowody, motyw) które wykazałyby, czy dane przedsięwzięcie jest zadaniem własnym gminy, służy poprawie warunków życia mieszkańców i czy przedsięwzięcie jest zgodne ze strategią rozwoju gminy, czyli celowości realizacji danego przedsięwzięcia przez sołectwo.

(akta kontroli str.297-348, 392-414, 889-922, 931-938)

OCENA CZĄSTKOWA

Wójt terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Łódzkiemu informacje o wysokości środków funduszu przypadających sołectwom w latach 2021-2023. Informacje przekazane Wojewodzie zawierały prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Wysokość środków funduszu przypadających na dane sołectwo obliczono w prawidłowej wysokości. Wójt przyjął do realizacji wszystkie wnioski o przyznanie środków z funduszu i zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu. W dwóch przypadkach wnioski przyjęto do realizacji, pomimo że nie były prawidłowe.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Wykorzystanie środków funduszu sołectkiego

2.1. W latach 2021-2023 (do 30 września) Gmina zrealizowała wydatki w ramach funduszu sołectkiego w łącznej wysokości 1. 484,5 tys. zł, z tego 537,3 tys. zł w 2021 r., 568,3 tys. zł w 2022 r. i 378,9 tys. zł w 2023 r., co stanowiło odpowiednio 98,8%, 98,2% i 62% wydatków planowanych ogółem w ramach funduszu. Niepełne wykonanie planu wydatków w 2021 r. i 2022 r. było wynikiem poniesienia niższych kosztów na etapie realizacji zadań, niż zakładano.

(akta kontroli str.415-428)

2.2. W zakresie prawidłowości realizacji w latach 2021-2023 (do 30 września) wydatków budżetowych w ramach funduszu sołectkiego, badaniem objęto wykorzystanie wszystkich środków 16 sołectw²⁰ na łączną kwotę 277,1 tys. zł (94,1 tys. zł w 2021 r., 86,4 tys. zł w 2022 r. i 96,6 tys. zł w 2023 r.), co stanowiło 18,7% wydatków ogółem poniesionych w ramach funduszu w ww. okresie.

Stwierdzono, że zgodnie z zasadami określonymi w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołectkim, środki funduszu przeznaczono na realizację przedsięwzięć, które:

- zgłoszono we wnioskach,
- były zadaniami własnymi Gminy, o których mowa m.in. w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym,
- służyły poprawie warunków życia mieszkańców,
- były zgodne ze strategią rozwoju Gminy.

²⁰ Sołectwa: Ławki, Niemojowice, Paszkowice, Pilichowice i Sielec w 2021 r., Afryka, Grębenice, Jasion, Malków, Paszkowice, Wierzchowiska w 2022 r. i Antoniów Budków, Siedłów, Myślubórz, Żarnów w 2023 r.

W latach 2021-2023 (do 30 września) Gmina udzieliła w trybach określonych przepisami ustawy PZP, dwóch zamówień na łączną kwotę 43,5 tys. zł sfinansowanych ze środków funduszu sołeckiego. W przypadku pozostałych zamówień nie stosowano przepisów ustawy PZP, ze względu na ich wartość, która była mniejsza niż 130 tys. zł. W Urzędzie nie było uregulowań wewnętrznych dotyczących zasad i trybu postępowania przy udzielaniu takich zamówień. Wójt Gminy wyjaśnił, że sposób realizacji zamówień jest dostosowany do wartości i specyfiki zamówienia, w przypadku zamówienia o mniejszej wartości stosuje się zapytanie ofertowe lub/i skierowanie oferty do kilku podmiotów. W uzasadnionych przypadkach dostawcę usług lub towarów wyłania się w drodze przetargu. Zapytania ofertowe poniżej progu 130 tys. zł są publikowane na stronie Zamawiającego, stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP), co zapewnia swobodny dostęp wszystkich zainteresowanych wykonawców. Zastosowanie zasady udzielania zamówień polegającej na zaproszeniu co najmniej trzech wykonawców, skutkuje wyborem wykonawcy, który spełnia zakładane wymagania. Wybór najkorzystniejszej oferty następuje poprzez spełnienie warunku udziału w postępowaniu i uzyskaniu najwyższej ceny, którego kryterium najczęściej stanowi najniższa cena.

(akta kontroli str.415-660, 747-779, 889-890)

Badanie jednego zamówienia publicznego na kwotę 18.5 tys. zł, pn. „Fundusz sołecki – Paszkowice – rozbudowa remizy OSP”, przeprowadzonego na podstawie art. 305 pkt 2 ustawy PZP - w trybie zamówienia z wolnej ręki - nie wykazało naruszeń ww. ustawy. Badanie zamówień, do których nie stosowano przepisów ustawy PZP²¹ na łączną kwotę 258,6 tys. zł wykazało, że wyboru najkorzystniejszej oferty dokonano po uprzednim rozeznaniu rynku, poprzez zamieszczenie zapytania ofertowego na stronie BIP Urzędu lub przekazanie zapytania ofertowego, do co najmniej trzech wykonawców. Z wykonawcą, który przedstawił najkorzystniejszą ofertę zawierano na ogół umowę na realizację przedmiotu zamówienia lub przekazywano do niego zlecenie na wykonanie zamówienia. Podstawą udokumentowania zrealizowania zamówienia była faktura lub rachunek.

(akta kontroli str.780-785, 801-862)

2.3. W zakresie wykonania przedsięwzięć w ramach funduszu badaniem objęto zadania, których realizację sfinansowano wydatkami objętymi kontrolą w ramach pkt 2.2. wystąpienia pokontrolnego. W wyniku analizy dokumentacji Urzędu oraz przeprowadzonych oględzin miejsc realizacji wybranych przedsięwzięć w czterech sołectwach²² stwierdzono, że wszystkie przedsięwzięcia zgłoszone przez sołectwa zostały wykonane. Zaplanowane efekty rzeczowe zostały osiągnięte. Zadania wykonano zgodnie z zakresem określonym we wnioskach sołectw.

(akta kontroli str.801-888)

2.4. Wniosek o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu za rok 2021 r. przekazano Wojewodzie Łódzkiemu w dniu 27 maja 2022 r., a za rok 2022 r. w dniu 25 maja 2023 r., tj. w terminie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot²³. Wykazana we wnioskach kwota wykonanych wydatków w ramach funduszu była zgodna z danymi wykazanymi

²¹ W kwotach poniżej 130 tys. zł.

²² „Dostawa i montaż urządzeń małej architektury w zakresie siłowni zewnętrznej oraz placu zabaw” przy ul. Zachodniej i „doposażenie placu zabaw” przy ul. Targowej w Żarnowie, „zakup 15 lamp oświetleniowych ulicznych typu LED” oraz „zakup lampy solarnej” w sołectwie Myślībórz, „wykonanie dwóch altan” w sołectwie Niemojowice oraz „zakup i montaż ogrodzenia placu zabaw” w sołectwie Wierzychowisko.

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 453, dalej „rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r.”.

w sprawozdaniach Rb-28S za lata 2021-2022. Stwierdzono jednak, że na skutek nieprawidłowości opisanej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”²⁴, ww. kwoty zawyżono odpowiednio o 19,0 tys. zł i 14,8 tys. zł.

Wójt nie otrzymał od Wojewody informacji o ewentualnym stwierdzeniu braków lub błędów w ww. wnioskach.

(akta kontroli str.661-746)

2.5. Otrzymana przez Gminę w latach 2022-2023 kwota dotacji z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu wyniosła 130,5 tys. zł za 2021r. i 133,7 tys. zł za 2022 r., co stanowiło odpowiednio 24,288% i 23,532% kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu w tych latach. Powyższe środki zostały zwrócone przez Wojewodę w terminie określonym w § 4 ust. 6 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r.

(akta kontroli str.786-796)

Biorąc pod uwagę kwotę bazową w Gminie (K_G) w 2021 r.²⁵ i w 2022 r.²⁶ oraz średnią kwotę bazową w kraju (K_{bk}) w tych latach²⁷, wielkość otrzymanej z budżetu państwa refundacji - po zastosowaniu przez Wojewodę Łódzkiego mechanizmu korygującego²⁸ (zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim), który skutkowało obniżeniem wysokości zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w 2021 r. i 2022 r. - była zgodna z przepisami art. 3 ust. 8 pkt 1 w zw. z art. 12 ust. 3 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 661-746, 786-796)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Badanie wykorzystania środków funduszu w kwocie 277,1 tys. zł, stanowiącej 18,7% wydatków Gminy w ramach funduszu w latach 2021-2023²⁹ na przedsięwzięcia zgłoszone przez 16 sołectw wykazało, że wykorzystano je na zadania określone w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim. Badanie jednego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w trybie zamówienia z wolnej ręki, na które wydatkowano ze środków funduszu 18,5 tys. zł wykazało, że przeprowadzono je zgodnie z ustawą PZP. Przedsięwzięcia, na które wydano objęte badaniem środki zrealizowano. Wójt terminowo przekazał Wojewodzie Łódzkiemu wnioski o zwrot z budżetu państwa części wydatków poniesionych w ramach funduszu w 2021 r. i 2022 r. wskazując w nich wymagane dane i kwoty wydatków wykonanych w ramach funduszu zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-28S. Stwierdzono jednak, że kwoty te zostały zawyżone w 2021 r. o 19,0 tys. zł, a w 2022 r. o 14,8 tys. zł, na skutek ujęcia w nich wydatków na realizację przedsięwzięć ujętych we wnioskach, które zgodnie z ustawą o funduszu sołeckim powinny zostać odrzucone³⁰, skutkiem czego otrzymana kwota dotacji była wyższa od należnej w 2021 r. o 4,6 tys. zł, a w 2022 r. o 3,5 tys. zł.

²⁴ Obszaru pierwszego niniejszego wystąpienia.

²⁵ 4.695,25 zł.

²⁶ 5.019,42 zł.

²⁷ Obliczona przez Ministra Finansów kwota K_{bk} na 2021 r. wyniosła 4.859,66 zł, a na 2022 r. 5.260,21 zł.

²⁸ <https://www.gov.pl/web/mswia/informacja-dotyczaca-wysokosci-zwrotu-w-2022-r-z-budzetu-panstwa-czesci-wydatkow-gmin-wykonanych-w-ramach-funduszu-soleckiego-w-2021-r>.
i <https://www.gov.pl/web/mswia/informacja-dotyczaca-wysokosci-zwrotu-w-2023-r-z-budzetu-panstwa-czesci-wydatkow-gmin-wykonanych-w-ramach-funduszu-soleckiego-w-2022-r>.

²⁹ Do 30 września 2023 r.

³⁰ Opisywanych w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” obszaru pierwszego.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

- 1) Ujmowanie w projektach budżetu Gminy wydatków w ramach funduszu na przedsięwzięcia zawarte we wnioskach spełniających wszystkie wymogi formalne określone w ustawie o funduszu sołeckim.
- 2) Przekazanie Wojewodzie Łódzkiemu korekty wniosków o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu w 2021 r. i 2022 r., uwzględniającej jedynie wydatki z funduszu na przedsięwzięcia ujęte w prawidłowo przyjętych wnioskach.
- 3) Dokonanie zwrotu nienależnie pobranej dotacji z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu, wynikającej z prawidłowego wyliczenia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 7 grudnia 2023 r.

Kontroler
Stanisław Wlazło
Główny specjalista k.p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektora
Piotr Walczak

podpis

